

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

ه کانون ثانی ۳۳۸

نومرو : ۱۸

برنجی سنه : ایکنجی جلد

سماون قاضی اوغلی شیخ بدرالدین

— مابعد —

معاوم اولدینی اوزره موفول استیلا سندن چوق
اول بونوک جلال الدین رومی ایله پدری بو بائخنده
حسن قبول کوردوک سرباک حایه سنه مظهر اولمشلردی.
قونییه، عجم عرفانی ایله عجم عقایدنیک بر مرکز فعالیت
اولمشدی. علمکتک هر طرفنده جاملر، مدرسه لر،
تکیه لر و بالخاصه جلال الدینک تاسیس ایتدیکی مولوی
تکیه لری وجود بولمشدی. بوتون بوتاسیسات سیاسی
معناسیله سینده ده یلان بسلامتک ایدی. درویشلک
حیات عمومییه اوزرینه اولان تأثیری کیتیکه آرندی؛
درویشلک معرفتیه اداره ایدیلن وجدا آلود جریان
دینی - که سوفیایک ایله افاده ایدیلور - دائر نفوذنی
تدریجاً توسیع ایتدی. (۱) (۷۲۳-۷۲۴ م) (۱۳۳۸)
تاریخنده قره مان ساحالاردن حرکتله آناتولوی
مالاً قطع ایدره رک سینویه سیاحت ایدن ابن بطوطه،
بوجریان دینیک انتشاریه دائر واضح معلومات ویرور.
مشارایه آناتولونیک هر طرفنه داغیامش اولوب بالادت
«اخیه الفتیان» (۲) تسمیه ایدیلکی برطام جماعتله
[۱] ساجوق سلطنتنده «عوانان بدوین»
heretic myrmidons حقدند پک مهم اولان شو
مقاله بائکتر : براون، ژورنال اوف دی روائال
آسیاتیک سوسیته، ۱۹۰۲، ص ۵۷۲ و متعاقب.
[۲] ابن بطوطه سیاحتنامه سی، پارس ۱۸۵۹،
ج ۲، ص ۲۶۰ و متعاقب ۲۸۲ و متعاقب [Songhinotti،
C. h. Defrémery طرلرندن نشر ایدلش در]؛
عین مسئله حقدند بائکتر : قره مر، Geschichte
der herrschenden Ideen des Islams، لایپزیغ
۱۸۶۸، ص ۴۵۰ و متعاقب؛ یکی انتشار ایدن
Beiträge Zur Kenntnis des Islom. Verein-
igung H. Thorning، برلین ۱۹۱۳، ص
۲۱۴ [تورکیشه بیلگوتک، ج ۱۶۰، ۱۶۱، هامر،
ژورنال آسیاتیک، سری ۵، ج ۶، ص ۲۸۹]
«اخیه الفتیان»ک زادکان سنغدن اولدیننی سوبیلور.
شورای کمال امنیتله قبول ایدیل بیلیرکه بوتام معناسیله
«اخیر جماعتی»ی آنجیق اون دردنجی عصرده کسب
اهمیت ایشدر. «ابن فضل الله المعمری» - (۸)
۷۴۸ - ۱۲۴۸ (تاریخنده شامده و بادن وفات
ایدلشدر - «مسالیه الامصار فی ممالک الامصار» اثر
مظانک خلاصه سنند، ثنیه قاتره، Notices
et extraits des manuscrits de la Biblioth-
eque du Roi، پارس ۱۷۳۸، ص ۱۵۱-۳۸۴
انتشار ایشدر] کوچوک آسیایه عاقد اولان قسمده
[ص ۳۳۴ و متعاقب] اخیلردن و علی العموم درویش
تشکیلاتندن هیچ بحث ایتدور. [مؤلف برودیگر
بعض نوطه لره برطام تفصیلات و بریورکه ایکنجی
وبلکه اوچنجی درجه ده مهم اولان بوتون تفصیلات
فضله اغلاقدن احترازاً طی ایدلشدر. لایترجم]

منظومه :

اربابانه هارمدر

علی ممتاز

ساعتار ماله ایلکیور آرتق ...
آقشامک صوک حزن کالری صولدی ؛
سس-سزجه صاراوکن شهری قاراکتی
هر یولجی سچیلر بر کولیکه اولدی .

باقلشان کیجه نک ددرین یاسیله
اورپردن سواقار بو آند بوم بوش .
آه ، اسکی کونلرک خاطر مسیله
بو ایسبز یولارده کزنگ نه خوش !

کوزلرم ماضیه دوغرو کتیدی ده
کونلرک چکدیکی قاین پرده لر
دومانلی خیرلر کبی کیت کیده
قاراکتی روحده آچیلدی بریر ...

ایشته کونک سوسلندی بوکسه لن آله ،
سواقار بو آند بوتون بوتون بوش .
آه ، بو بوش یولارده هر خاطر مله
آل آله ، باش باشه کزنگ نه خوش ... !

کانون اول - ۲۲۷

نجم الدین خلیل

عزت ملیح بکک اصل بیوک ضعیفی ادبیاتک
کنی اولان احراض بختلرنده در. «حزن وتسم»
باقان هر قاره من آکلرکه اثرلر محری اوروپانک
بوش وطام طاقیر اولان کبارانه حیاته متحسدر .
وندیکده غوندوله ، محزون اواق موداد دبی محزون
اولور. صکره دیگر برغوندوله بر آمریقایی میلیاردر
چفت کورونجه تسم ایدر .

ایشته بوتسم عزت ملیح بکک صمیمی تسمیدر :
«عبدالحق نظمی» نک پارسده کی دون ژو آتخته
دائر نقل ایتدی حکایه کارنه حزن و برمکن زیاده
زندوستانده تفاخرک الک کولونج حسنی الفا ایدر .
حاصل بو کتیب بتون بویه دبده وششمه حسرتیه
مست بر ذهنیک مکسیدر . ایچنده عشق، سطحی
وکوستریشلی بر زندوستانده ، مرحمت ، «باشامک
آتری» نک بشقه بر آراییه قوشولمسی افاده ایدر
وفدا کاراتی ، «پرتسم» . «ک سوکیایسی
«سرمده» و وسائل نقایه نک الک عادسیله «کلکه
خاطر اولدیننی بیان ایدر بک قدر دون درکده بر
حسدر .

ایشته عزت ملیح بکک اثری بوتون اشتالر
واحتراملرله دولو اولدینی ایچوندرکه بزم ملی محیطده
اولدینی قدر و یانده ، برلنده ، پارسده و بوشوی-
آبرسده عینی قیتده در .

عزت ملیح بک یشیلی زاده رضائیدن زیاده بزم
کی مبتدی ، گنج فقط صمیمی قارلره ایتاسین...

ف.ل

خارجیه مسلکته کیرمکمش ؛ حالبوکه هر سنه خارجیه
نظارتنک مسابقه سنه کیرر و دورمیش ؛ کبار عالمک
قادیلری بو بائیشلی کنجی مسابقه دن التاس قوتیه
کیرمککه قرار ویرمیشلر و قادیلره فضله دوشکون
اولان خارجیه ناطرینه صیق صیقیه توصیه ایشلر ؛
خارجیه ناطری ده خاطر و کولکل بلاسی قادیلر کچیرته-
جکفی وعد ایش و مسابقه نک آجیله جفندن بر کون
اول امتحان بیلرلی قارشینه چاغیرتوب : «نه یایار-
سه کز یایکیز غایت خفیف سؤالار ترتیب ایدکیز
و بودیقایی به مسابقه بی شقی آتلتکیز، امتحان ایتاسنده
بنده بالادت آرقه کزده حاضر بولمجم ...» دیمش .
حاصل امتحان کونی کلش ، خارجیه ناطری بیلرلرک
باشنده اولدینی حالده امتحان آجیلش ؛ دلیقانی الک
شیق قوستومیه ، یاقه سنده قوجه بر قرزاتم ،
پودرلی و صاچلری «اوندوله» نامزد صندالیه سنه
اوطورمیش ، بیلرلرک بری غایت اوسته کفی وخفیف
برسؤال تاسارلامش ، نازکانه صورمش .

— موسیو ! اوتوز سنه محارب لری قاج سنه
سوردی ؟..

نامزد درحال جواب ویرمیش .
— اون ایکی سنه !

خارجیه ناطری و بیلرلر آتلتامدق لری ایچون
اوفیکه لملر
ایشته بزم بیلرلر و مقدرده ، عزت ملیح بک
اون ایکی سنه در بو بولده جواب ویرمککه بابایان بر
طورله : «کیدی ، کیدی ! ماشاه ...» دیورلر .
بو بختی بورده براندقدن صکره عزت ملیح بکک
برذهولنی تصحیحه جرأت ایدر بکک . عزت ملیح
بک طن ایدیورلرکه بو علمکتده ملی ادبیات بختی
آچانلر ، «مل اقتصاد» ی آچانلر و بو بخت ، اونلرک
افلاسیله قیامدر. خایر .. ملی ادبیات آرزولری بو
علمکتده عزت ملیح بکک دها ولادتندن اول واریدی .
واوزماندن بری برداه الصله حالده دایما آرندی و کون
کچیکه دها زیاده آرتاچقدرده چونکه بو ،
ملتنک صمیمی احتیاجندن دوغمش بر آرزودر .
بو بختی اوزاعقی لزومسز . زیر غرب ادبیاته
وقوفی غایش طرزنده اعلان ایدن عزت ملیح بک
آناتول فرانسک حریده هیچ بر سطر یازمدیننی
سوبیلور . بیلدیورکه استادک الک کوزل اثری اولان
sur la voie glorieuse ، هم یکی و همده حربه عاقد
یازیکه بواردن جناب بکک بیله خبری وار .

مع مافییه حزن وتسم ، محرزینک اصل یاکلیدی
نقطه بی اشارت ایدم . «حزن وتسم» محری
طن ایدیورکه بن اثرینک ضعیفی یالکیز بو نقطه ده
یعنی کاه وندیکده برغوندوله ، کاه پارسده بر آبارتانه
کچمیش ماجرالردن آلدیننی ایچون کوردم . خایر ! ..
اوله دکل . بوضف اولسه اولسه عزت ملیح بکک
حالا «عشق مجموع» دورنده کی کجملک بک بسیم
اولان مدنیت دام الصله سی اشارت ایتدیکی ایچون بر
ضعفدر .

تصادف ایلش درکه عثمانی حکومتی داخلند. بو گونه قدر ادامه موجودیت ایلش اولان بوجاعلرده ایلش درویش تشکیلاتی يك قولاً بقیه کوره بیلیر. [۳] عین زمانده بالاخره درویشلری بیلمان بر تضییقه معروض براقه جق درجهده شدنی بر کین تولید ایلش مخالف اعتقادانک هنوز وجود بولدی عرب سیاحلریک افادتدن کمال وضوحله آکلاشمقدهدر. «اسلامیت هنوز يك یکی ایدی، بو دینک خادم ومدافی اولان خلق یعنی تورکار قبایل ایلشیلری محافظه ایلش جوان برکت اولدیغندن «اهل سنت» ایلش «عجم صوفی» لیکنک وجد و جدغلیان شاعرانه سی آره سسند. موجود کین و نهیکلی تضادی مشاهدهدن عاجز بولبورلردی. قسم اعظمی تورکنلر تشکیل ایلش قلهرقال زمره خلفه نسبتله براز دهامو مانلی و بنا علیه دهام آزدجلو ونسبه دهام صرغه بر برحیات مالک، آسوده نشین کوی وقصیه خواجه لرندن مرکبیدی که شهزاده لریک و خلفه انعام واحسانه مظهر اولوب بالخاصه افکار باطله قدر یوکسه لن بر حرمت و تعظیمه نائلینله کامیاب اولدقلرندن راضیلری احراق لزوم واحتیاجندن هها اوزون مدت ایچون وارسته بولبورلردی. [۴] بو حقیقت، مملکتده حکمران اولان حضور مطلقه واستراحت معنوبدن بحث ایلش «ابن بطوطه» نیک ایضاحاتیلده تأید ایلکدهدر. درویشلک تحت سلطنته قدر اجرای تأثیر ایلش چک درجهده کسب نفوذ ایلش [۵] حتی او جوشغون درویشلر محیطندن «بکار» یدانه چیققد. [۶] مملکتک مختلف یرلرنده بر طاقم اختلافات واغتشاشات ظهور ایلش تهدید آتیز بر ماهیت عرض ایلشک باشلادی [۷] معمایه حکومت نفوذینه

[۲] پارسلی سوسیلوگ G. Papillanti نیک

Associations de jeunes gens chez les Turcomans d'Anatolie Revue de l'Ecole d'Anthropologie, ج ۱۴، پارس ۱۹۰۶، ص ۳۶۹-۳۷۲ ده انتشار ایچون در [

[۴] قرمهدر، Gesch. der herrsch. Ideen, S 449 - 450

[۵] هامر، دولت عثمانیه تاریخی، ج ۱، ص ۱۰۲ و متعاقب؛ V. Kremer, a.d. O.S. 449 [۶] یعنی سلفکلی ضبط ایلش بالاخره موقع مذکور وحوالیسنی اله ایلش درویش نور صوفی که قره مان اولغارینک جدی اولوب عثمانی پادشاهلرینک باشنه بر جوق غایب لراچشدر. بر روایتده ارمی الاصل اولوب منابع سائریه نظراً موسوی ایش. هامر، دولت عثمانیه تاریخی، ج ۱، ص ۱۹۰ باقیکن. قره مان نور صوفی بابا الیاسک طرفداری میانده بولبورلردی.

[۷] سلجوق قونیه سنده کی درویش اختلالاری حقیقده «طاشکوبریل زاده» نیک «شفای الدنیه» سنه باقیکن. «تورکجه» مجدی طبعی استانبول ۱۸۶۹ ص ۲۳؛ مذکور ایلش غیاث الدین اداره سی آلتنده

قارشی یوکسه له بو عصیانلر مسلسل بر ماهیتده دکلدی؛ مملکت سلجوقلردن موقه موغولارک آله کچدیکی صره لده خارجاً سکون سابقی محافظه ایلشوردی. حتی منحصراً خراساندن آقین ایلش عالم وصوفی واعظله سر بست کچید و برهن آناطولی قیولی آتیجی اوزمان عمومیه کشاده بولندورلدی که جنکیزخانلریک اسلامیت ایلش اولان علاقه لرینه رغماً صوفیلک قارشی قطعاً مخالف بروضعت آلدقلری تخمین ایلشک پکده سببیز دکلدی [۸]

مملکتده عثمانی اداره سی تأسیس ایلشکی زمان عجم درویشلری ایلش «تالوگ» لره قارشی پاییلان معاملهده هیچ برتیدل وقوه دکلدی؛ حتی مؤسس سلطنت عثمانی مسافرخانه وجاعلر تأسیس ایلشکی کی خانی اورخانده درویشلری حایه ایلش یکی باقیکنده بر

ترتیب ایلش بر درویش معیانی (۸ ۶۳۴ - ۶۵۷ م - ۱۲۳۶ - ۱۲۵۹) موضوع بحث اولبورکه بو اختلافه عاشق باشلک بو یوکلدی بابا الیاس ده قارشیدر ایلشدهدر. صوفیلر بو یوک بر قتاله اوغرا دیلر؛ بو خصوصده معلومات آلی ایچون «کعب» ک اشعار عثمانیه تاریخی، ج ۱، ص ۱۷۷، توطه ۴؛ هوتسناک Recueil des textes relatifs à l'histoire de Seldjucides, ج ۴، ص ۲۷۷ - ۲۸۰ (بابا اسحق) لایدن ۱۹۰۲. بالاخره وقعه جولان درویش عصیانلری حقیقده ایلشده معلومات و بریله چکدر. بوراده بالکنز (م ۱۵۲۷) تاریخده قره مانده ظهور ادوب کویا حاجی بکتاش نسلندن «قلندر اوغل» طرفندن اداره ایلش بولورک درویش عصیانی ذکر ایلش چکن. [پنجوی تاریخی، ج ۱، ص ۱۲۰، استانبول طبعی ۱۲۸۳ و هامر، دولت عثمانیه تاریخی، ج ۳، ص ۶۷ و متعاقب باقیکن] بوندن باشقه آچیقندن آچیقده عجمک تحریکاتی اثری اولورق ۱۵۲۰ سنه سی قیشی خلایده نوقانک غریبنده کائن ترخالده «مهدی» جلای معنیانده ذکر شایندر؛ سعد الدین، ج ۲، ص ۳۸۴ و متعاقب؛ صولا قزاده، ص ۴۱۴؛ بالخاصه Diarrii, B. d. (پک مهم).

[۸] Actes du congrès international des orientalistes. Les vers dits «Seldjouk» et le christianisme ture, V. D. Smirnov III. Section, Paris 1899, S. 443 ff. ... سیرتوف «ربانامه» ده کی معروف سلجوق چوق زویا تأسیسه کریمیت وردی. [۹] بالخاصه منظوم لرینک اساسات دیزینه سندن بحث ایلشکی صرهده تیمورک هانکی دینه مانسوب اولدینی مسئله سی ده تدقیق ایلشده تیمورک صوفیلک بقیق اولان هیچ بر مذهب انسانی اولدینی نتیجه سی چقار بور.

[۹] هامر، دولت عثمانیه تاریخی، ج ۱، ص ۱۰۵ و متعاقب. ... انکارنده بروسه شهری کائن اولان کشیش طاعی شبهه سز قبل الاسلامی دورلری در خاطر ایلشدر بور؛ زیرا «کیش» یا لکنز خرسیتیان روحانیلرینه علردر. ... اولیا چلی ده، ج ۲، ص ۲۹، «جبل رهبان یکی کشیش طاعی» و بالکس لوتغلا ویوس، تاریخ اسلام. [Sp. 499, 6].

بروسهده بر حیات فکریه انکشاف ایلش. شرقدن متادی کتله لر حالنده کان قوتلرله تقویه ایلش عجم متصوفه سی بو حیات فکریه نیک باشلیجه عامللری ایلش. «طاشکوبریل زاده» نیک کتابنده کی ترجمه حالاری مطالعه ایلشده اودورده سیرای پادشاهیده پک چوق عجم سیاحلرینک، زاهدلرک و دوغمانیستلرک بولوندیغنی و آچیقندن آچیقده حسن قبوله مظهر اولدقلری کال حیرتله کوروروز. عثمانی سلطنتک ادوار اولیه سنده شیعیلکک صورت توسع و طرز انکشافی حقیقده کی معلومانر مع التأسیف پک نقصان ونا کافیدر. محقق اولورق بیان بر شی وارسه معلومانلی طبقه مشوره آره سنده بویوک برکتله نیک شیعیلکک مربوط اولدینی و حتی کوچوک آسیاده بعض بکارک آچیقندن آچیقده شیعی اولدقلریدر. شواضا حاندن «آیدین اوغل» نیک شیعی المذهب اولدینی حقیقده کی طائفه پکده سببیز اولدینی آکلاشیلور.

عوام طبقه سی - ولو که بدایتده اولسون - شیعیلکک قارشی عامیله بیکنه بروضعتده بولبورلردی. صوفیلک، اقوام آره بدن اولان عجمک خلفه خاص طرز تفکر و حرکات فکریهده بر طاقم الحاکمات عالییه استیلازم ایلشکیندن عامل و فکری فمایدن محروم تورکنلر بو حرکت فکریه حدودندن قطعاً خارج قالیبورلردی. حیات فکریه نیک مرکز فعالیتی اولان عجلاردن اوزاقده بیایان بر قسم خلق علوی هیجانلره تمایله بیکنه اولوب آناطولی نیک تارالارینی ایلمتکله اشتغال ایلشورلردی؛ بولر جناب حق و عالم لاهوتی بی مهم و نا تمام بر شکله ادراک ایلشکاری کی تصورات دینی لرینکده اهل سنت ایلش اشتراک نقطه لری پک آز ایدی؛ نهایت احراز حاکمیت ایلش اسلامیت تورکاری ده سینه اتحادیه آلنجه ابکی صنف اجتماعی حصوله بولدی. تورک - حاکم، غیر تورک - محکوم، تورک اسلامیتی قبول ایلشجه دین حاکم حایه سنده عصر حاکم موقعه یوکسه لدی که بو، هیچ بر زمان و هیچ بر برده دینی قناعی و حتی دینی ادراک تأمین ایلشدهدی. بر حیات زهد و تقوی هدف حرکات اتحاد ایلشکن زباده غیر فعال موجودیتلری تطمین ایچون معصوم کوییلری صوفی مقصدی کوزه تن درویشلر صاف کویلنک عجم ادراکندن بالاستفاده متعدد تشکیلات آلتنده برلشدرک مملکتی باشند باشه استیلا ایلشدری. بولارک مقصدلرنده نه درجه به قدر موفق اولدقلری، بو تشکیلات حقیقده معلومات وضحه و برهن غرب سیاحلرینک اثرلرندن آکلاشمقدهدر. بو تشکیلات مملکتک جوانب مختلفه سنده هر دوه یکی بر نظریه ایلش میدان چقاروق پک سطحی بروحدت اجتماعیه حالنده تشکیل ایلش خاق حکمدار و سلطنت علیه قیامه تشویق ایلشورلردی. اسکی سلجوق سلطنتی زماننده وضعیت بویله اولدینی کی ۱۹ نجی عصره کانجه به قادر تاریخ عثمانی دهده عین حال تکرر ایلش.

شرقدن کان انجیلرله سنه لر دیری کوسترین مهمانوازلشک مملکتک آسایشی ایچون، نه قدر

منظومه:

فانی نورکیلیز

نجم الدین خلیله

کنج لرك تورکیسی

طاشارکن کوکلدن خیرچین برورانی
دیورلر: - سوکز هپ اختیاری!
بن بلی بوکولش کزیمک ایستهتم
خی کنج یاشده آسین مزارانی،
بن بلی بوکولش کزیمک ایستهتم.

قلم، صانکه جنکه قوشان برابراق،
چارپور کوکسده دالغالانرق،
دیورلر: - سوکز هپ اختیاری!
اوبله یسه شیمیدن آجیلین طوبراق،
خی کنج یاشده آسین مزارانی.

*

اختیارلرك تورکیسی

بکا دیورلرکه: - اختیارلادک،
کوچرسک یاقینده فانی طالمن،
رطاش پارچه سنه ایشله نیر آدک،
یچرلر جنکه بیاض برکنن،
لکن دها اوبله جوکدم که بن...

اوت، طوتماز اولدی ایکی آلمده،
کوزلرم سچدیور ارکاک، قادی،
مصیبت بر آقری بوکوک بلده،
طاشچی، سن ایلارک ایشله آدنی،
بن دها آلامد حیات طادی.

علی ممتاز

اضطراباتی تهوین و برطرف ایتک عزم و ایمانیله، عینی
مملکتک بیکارچه سنه دن بری سینه سنه یوکسه لندیکی
ساخه پیغمبرلر زمره سنه التحاق ایدن بر کیمه سنک
بره وقع اعتبار قزاعسی حیرته شایان برشیعی ایدی؟
آناطولی ده کی کنج عثمانی سلطنتک حیات فکریه
واجتماعیه سی حقنده شیمدیک شو قدر معلومات کفایت
ایدر طنزنده یز.

فراج باغینفر

کوبرلی زاده احمد جمال بک طرفدن تورکجه نقل
اولمشدر.

ارارورده — کلجک نسخه ده تفرقه ایتکده
اولدینر «مالوا» حکایه سی پیتور. عقبنده ایلاک
قسنی نشرایتدیکز «جنکنامه» یه باشلايه چنز.
کلجک نسخه ده ده احمد هاشم بکاک «خزانده
لیل» منظومه سنک بسته سنی نشر ایده چکز.

اهل سنت اساساتی اوزورنه تأسیس ایدن عثمانی
دولتی ایچون شی جریانک غلبه سی تقدیرنده بالخاصه
تهلکه کی موجب اوله جی دیگر برکیفته کا شاده
بالجمله حقیرلاری نزع ایله برصلح صلاح و عدالت
سلطنتی قوره جی اولان منجی عالم امام مهدینک
ظهورینه اولان اعتقاددر. «مهدی» «امام غنی»
تسمیه ایدیان ذلک اسمی اولوب متعصب شیعی طرفندن
الیوم ظهورینه انتظار ایدلکده در. مسیحه انتظار
کیفتنک شیعیلک داخلده نصل بررول ایفا ایتدیک
[5] G. van vloten Chr. Snouck Hurgronje

[6] و اخیراً «غولت تسیر [7]» ک تدقیقاتلرندن
واضحاً آکلاشیلقده در. مذهب سنی ده مهدی یه
انتظار مسئله سی متائد دینیّه میانه داخل اولدینی
حاله شیعیلک مده افکاری بو فکرك توسعه ساعد
بولنور. شیعیلک مقام خلافتی اشغاله منحصرأ صلاح
حیتدار اولان سلاله حیدریدن تاریخ اسلامده مقید
اولان - حقوق مقدسه و دینیته نزعنه فارشی باشلی
باشنه اعتراض ماهیتی جائزدر. (غولت تسیر،
ص ۲۳۲) مهدی یه ایمان شیعیلکک تدبیراً عصب
حیاتیینی تشکیل ایتدیکندن (غولت تسیر، عین
اثر، ص ۲۳۲) صوفیون و طرفدارانی اودورک
حیات عمومی و مناسبات اجتماعی سی، نظریه لرینک
الزام ایتدیک، مفکوروی ایمانیه عامیه مخالف کوره درک
«دین و عدالت اجتماعی یه فارشی تمادی بر تعرض
ماهیتده» تاقی ایدیورلردی. قدسیتک الیوکسک
مرتبه سنه واصل اولان حقیقی و ذی کمال متصوف
قارشوسنده قوانین، وجوده برر برر بیقلدینی کی
متصوف برست بر ساحة حرکانه صاحب بولنوردی. [8]
مملکت نامتناهی احتیاجات و اضطرابات آلتنده قورانبکرکن
بوساحة منجرنده نظریه و نفوذینه صاریلارک وجود

ص ۳۱. - بو اثرک بالخاصه بکنتاشیک ده شیعیلک
فصلنه باقیکز: [1] ص ۳۸ و متعاقب [2] شیعیلک
حقق اوله جی بک جوق اجرای تأثیر ایتش اولوب
بو تأثیر لکن «بکنتاشی» لکه انحصار ایتش دکادر.
- اسم سز اولوب بالذات حاجی بکنتاشه عطف اولونارک
«اثر صوفیانه» [Cas. of turkish Mss., Sh. Kien]
لوندرد ۱۸۸۸، ص ۲۴۶ بوکونه قدر مع التأسف
بکنتاشیق تدقیقاتنده تعلیم نظر اعتبارده آلتله مشدر.

[6] Recherches sur la domination abe,
le chiisme et les croyances messianiques,
Verhandelingen der Koninklijke Academie
von Wetenschappen te Amstorkam, Afdel-
ling Letterkunde, Deel I, No. 4, 1894

[7] رهو و فولویال انترناسیونال، ۱۸۸۶...
دارمسته ترک LeMahdi depuis les Origines de
Islam پارس ۱۸۸۵ باقیکز.

[8] Vorlesungen über den Islam, S. 232
[9] Geschichte des herrsche-
nden Ideen من ۲۵۶.

تهلکه کی موجب اولدینی اون بشتجی عصرک دخولیه
برابر آکلاشغه باشلاندی. بر جوق درویش طریقه لری
وازلجه بونلرک الک قوتلیسی اولان بکنتاشیلر آره سنده
استنادک بولش اولان شیعی صوفیلک ایله اهل سنت
آره سنده کی اختلافات کوندن کونه کسب شدت
واهمیت ایتکه باشلادی. زمره لر بردن یتشهن
ماندارلرکی بر بری متعاقب ساحة وجوده چیقور-
لردی. بوراده یالکز ۱۴۰۰ سنه سنده ظهور
ایدوب غبرقابل انکار بر صورتده شیعیلک عفا سنی
طاشیان «خلوین» یی زکر ایده چکز. صنعت شعر
بیله افکار اجنبیه یه خادم اولغه باشلامشدی. «نسیعی»
طلبه سی «رفیعی» [۱] و ملحد «عنانی» منظومه لرنده
«استرآبادی فضل الله» ک نظریات خفیه سنی مدح
و اطرایله مشغول اولیورلردی. بو نظریه لر (۸۰۹-
م ۱۳۹۷ - ۸) سنه لرده «حروفی» تعبیر اولان
طرفدارلری آره سنده فوق الحد انتشار ایتدی.
کرك «فضل الله» و کرك «نسیعی» بو نظریات اوغرنده
جان و یردیار [۲] صوفیلک حقیقته حیات دینیته ک
یالکز بنیه درویشی استهداف ایتدیک حالده اسلام
بناسی اساسندن یقیه جی فکر انقلاب ایله مشبوع
پاک جوق طرفدارلره مالک اولدی. صوفیلکک بوتون
صفحات تکاملنده استهداف ایتدیک حقیقت قارشوسنده
مذهبلره اهمیتلرک و حتی اولره فارشی حسن ایدیان
لاقیدی بر قاج دفعه وقوع بولان علنی تظاهرات ایله
تهدید آمیز بر ماهیت آلدی. [۳] الوهیتله برلشک
ایسته بنک روحنده احکام اعتقادیه و معاملات دینیّه
پینده کی فرقلر هر درلو اهمیتنی غائب ایتدی. ادبیات
صوفیه یه مال اولان حادثات، خرستیانغه فارشی
تایلاکک وجودی فرض ایدیلرک دکل بلکه بو اختلافاتک
اهیتی غائب ایلمی نقطه نظرندن تدقیق ایدیلدر. [۴]

[۱] بونلر حقنده معلومات آتاق ایچون، کییک
«اشعار عثمانیه تاریخی» ج ۱، ص ۳۳۶ و متعاقب
باقیکز. - «عنانی حقنده: هاجر، دولت عثمانیه
تاریخی» ج ۱، ص ۲۱۴ و متعاقب.

[۲] شخصک کوستردیک کی نسیعی بغدادده
«نسم» قریه سنده طوغمشدر. اصل اسمی «سید
عمادالدین» در، عالی، کنه الاخیار ج ۵ ص ۱۴۰
[۳] جلالدین رومینک: «نه خرستیان، نه
یهودی و نه دهمسلم» اولدینی حقنده کی پتله باقیکز؛
غولت تسیر، Vorlesungen über den Islam،
هایدلبرگ، ۱۹۱۰، ص ۱۷۰؛ «عمر خیام»
الخ دن ماعد «قلندر ترابی» ده عین طرزده بیان
فکر ایدیور. [۴] اولیسا چاپی، ج ۱، ص ۳۸۵
«قلندر ترابی» قسط و نیلی اولوب بدیخت سلطان
جک مملی ایدی. (وفاتی ۹۰۰- م ۱۴۹۵)
کییک «اشعار عثمانیه تاریخی» نده کی منظومه یه
[ج ۲، ص ۳۶۸] باقیکز.

[۵] یانوب حادثاتی بوسورته آکلامش کورو-
نیور، تورکیشه بیلوینک، ج ۹، ص ۲۴؛
کذا عین مؤلفک «بکنتاشیه» سی، ونیچ، ۱۹۰۹،